Süleyman Demirel Üniversitesi
Güzel Sanatlar Fakültesi Hakemli Dergisi
ART-E 2009-03

BOLU İLİNDE GELENEKSEL KADIN BAŞLIKLARI

Doç. Dr. Melda Özdemir

Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi
El Sanatları Eğitimi Bölümü
Dekoratif Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
meldaozdemir@gmail.com

ÖZET

Folklorik Kadın kıyafetleri Türk kültürünün en zengin ve gösterişli dallarından biridir. Geleneksel Türk el sanatları içinde önemli bir yeri olan kadın başlıkları da yüzyıllardır geleneksel Türk giyim-kuşamının vazgeçilmez bir parçası olmuş; kadın kıyafetlerinde sıkça kullanılmıştır.

Günümüzde değişen yaşam şartları, teknolojik ilerlemeler ve moda gibi faktörlerle folklorik giysiler birkaç ilçe ve kırsal alanla ile sınırlı durumda kalmıştır. Bu nedenle bu kıyafetlerin belgelenmesi ve yaşatılması önem taşımaktadır.

Bu çalışmada; Bolu ili Dörtdivan, Kıbrısçık, Mudurnu ilçelerinde tespit edilen kadın kıyafetlerinde yer alan kadın başlıkları araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırmanın amacını; özgün niteliklere sahip kadın başlıklarının renk, motif, kompozisyon ve kullanım özelliklerinin belirlenmesi oluşturmaktadır. Geleneksel kadın başlıklarının günümüzdeki durumu yöre halkı ile yapılan karşılıklı görüşme, inceleme ve yazılı kaynak araştırmaları sonucu belirlenmiştir. Araştırma yöresinde karşılıklı görüşme yöntemi uygulanılarak başlıkların, kullanım özellikleri, renk, desen ve kompozisyon özellikleri yöre halkından sağlanan bilgiler, yerinde yapılan gözlem ve incelemelerle tespit edilerek, fotoğrafları çekilmiş ve kamera kaydı yapılarak belgelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bolu, El Sanatları, Kadın Başlığı.

TRADITIONAL WOMEN HEADDRESSES IN BOLU

ABSTRACT

Folkloric Women costumes are one of the richest and most ostensive aspects of Turkish culture. Specifically, woman headwears, which occupy a considerable position within traditional Turkish handicrafts, have been an integral part of the traditional Turkish clothes, and been often used for women's dresses for centuries.

Today, what with factors such as changing living conditions, technological progress and fashion, folk costumes now remain limited to a few counties and villages. It is therefore of significance to document these costumes and to preserve them as a living tradition.

This study covers woman hearwears on traditional woman clothes identified in Dörtdivan, Kıbrısçık, Mudurnu County of Bolu Provinces. The aim of the study is to identify peculiar woman head wear in such aspects as features of usage of the head wears, instrument, color, motives and composition features. Historical development and current status of traditional woman head wears was determined through face-to-face interviews with the inhabitants in the region and examination of written sources. Features of usage of the head wears, features of color, design and composition were documented through the information gathered from the inhabitants of the region with the method of interview, observations and examinations, and photography for them were taken and recorded in the tape.

Keywords: Bolu, Handicrafts, Costume, Woman Head Wear.

GİRİŞ

Kadın başlıkları, geçmiş yüzyıllar için de oluşup günümüze kadar gelmiş, giyim-kuşam kültürünün önemli bir bölümünü oluşturmuştur.

Türk kadınları, Orta Asya ve Anadolu tarihi boyunca çok çeşitli form ve ölçülerde başlıklar kullanmışlardır. Bazen sade bazen de ihtişamlı olan bu başlıklar, sosyo- ekonomik ve kültürel düzeyde farklılıklar göstermiş ama kadınlar hangi sınıfa mensup olurlarsa olsunlar giysilerini tamamlayan bu aksesuardan vazgeçememişlerdir. Gelir düzeyi yüksek kadınlar başlıklarını sorguç, enselik, baş iğnesi ve çeşitli mücevherlerle süslerken diğerleri bunu boncuk, kuş tüyü, renkli mendil veya tülbentlerle yapmışlardır.

Anadolu'da coğrafi konumundan ötürü pek çok kültürün yaşadığı bilinmektedir. Bu kültürel zenginlikten giyim ürünleri ve tarzları da etkilenmiş, dünyanın hiçbir yerinde rastlanmayacak ölçüde bir çeşitlilik oluşmuştur. Özellikle Osmanlı İmparatorluğunun bütün din ve kültürleri kucaklayan birleştirici tutumu da bu çeşitliliğe fırsat vermiştir. Başlıklar giyim kuşama uygun olarak kullanılan çok önemli ve vazgeçilmez bir aksesuar haline gelmiş, giyilen giysinin rengine, şekline ve dokuma türüne göre çeşitlilik göstermiştir. Saraylı kadınların, azınlıkların ve sıradan kadınların kullandıkları başlıkların farklılığı da bu çeşitliliği artırmıştır.

Geleneksel Türk başlıkları yaşadığı zamanın ve yörenin bütün özelliklerini geçmişten günümüze kadar taşıyabilmiştir. Başlıklar yine bölgelere göre adları aynı olsa da şekil ve süslemelerde farklılıklar göstermektedir. Başlıkların biçimleri ve süsleri bunları giyenlerin sosyal durumunu da belirlemektedir. Başa örtülen örtüler, örtülerin kenarlarına yapılan oyalar bile giyenin bekar, nişanlı ve evli olduğunu anlatabilecek niteliktedir ve aşiretlere, abalara göre de farklılıklar göstermektedirler. Başlıklar ve baş süslemelerinin en zenginleri gelin başlıklarında görülmektedir. Anadolu'da yöresel kadın giysileri ve başlıklarının oldukça çeşitli, canlı, anlamlı olduğu ve özellikle yörük giysi ve baş süslemeleri bu konuda çok zengin örneklerinin bulunduğu bilinmektedir (Tansuğ 1976, 1).

Günümüzde endüstrileşme ve modern toplum yaşantısının yaygınlaşmasıyla kıyafet geleneği eski anlam ve önemini yitirmiştir. Ancak Anadolu'da bu yaşam tarzının etkilerinden uzak kalmış yörelerde ve toprağa bağlı kalmış topluluklarda minimal düzeyde de olsa yaşamaktadır. Bu yörelerimizden biri de Karadeniz bölgesinde yer alan Bolu ilidir. Bolu ili, Karadeniz Bölgesi'nin Batı Karadeniz bölümünde yer almaktadır. Bolu'nun, Dörtdivan, Mengen, Mudurnu, Gerede, Göynük, Kıbrıscık, Seben, Yeniçağa ve Merkez ile birlikte 9 İlçesi bulunmaktadır. Bolu'nun, batısında Düzce ve Sakarya, güneybatısında Bilecik ve

Eskişehir, güneyinde Ankara, doğusunda Çankırı, kuzeyinde Zonguldak ve kuzey doğusunda Karabük yer almaktadır.

Bolu ili geçmişten günümüze geleneksel dokumalar, ağaç işleri, oyalar, geleneksel kıyafetler v.b gibi el sanatlarının yanı sıra Türk mutfağı ve doğa güzellikleri ile tanınan önemli turizm beldelerindendir.

Bolu ilinde geleneksel kıyafetler aynı zamanda birer el sanatı örnekleridir. Kadınlar giyecekleri kıyafetleri yıllarca kendi dokuma tezgahlarında el emeği göz nuru dökerek dokumuşlar hatta ihtiyaç fazlasını satarak evlerinin geçimlerine de katkıda bulunmuşlardır. Kıyafetlerini aksesuarlarla süslemişler duygu ve düşüncelerini nakışla, oya ile dile getirmişlerdir. Ancak bu geleneğin son örnekleri, düğünlerde ve diğer törenlerde, göreneklerini yaşatmaya çalışan kırsal toplumlarda, aslına sadık kalma korkusu olmaksızın kullanılarak, aile koleksiyonlarında ve müzelerde korunarak geleceğe taşınmaktadır. Bu açıdan bakıldığında kaybolmaya yüz tutmuş bu kültür değerlerinin araştırılması günümüze ulaşılabilen örneklerinin tespit ve muhafaza edilmesi, sistemli olarak incelenmesi ve belgelenmesi gelecek kuşaklara tanıtılması açısından gereklidir.

Bu çalışmada Bolu il merkezinde başlıklara rastlanmadığı için Bolu'nun Dörtdivan, Mudurnu ve Kıbrısçık ilçelerinde geleneksel kadın başlıkları ile ilgili araştırma yapılmıştır.

YÖNTEM

Geleneksel kadın başlıklarının günümüzdeki durumu yöre halkı ile yapılan karşılıklı görüşme, inceleme ve yazılı kaynak araştırmaları sonucu belirlenmiştir.

Çalışma 2006 ve daha sonra 2007 yılı içinde yörede yapılan gözlem, inceleme ve görüşmelerle gerçekleştirilmiştir. Araştırma yöresinde karşılıklı görüşme yöntemi uygulanılarak başlıkların, kullanım özellikleri, kullanılan gereçler, renk, desen ve kompozisyon özellikleri yöre halkından sağlanan bilgiler, yerinde yapılan gözlem ve incelemelerle tespit edilerek, fotoğrafları çekilmiş ve kamera kaydı yapılarak belgelenmiştir.

Araştırma kapsamına alınan giysilerin kullanım özellikleri, model özellikleri, kullanılan kumaşlar, süsleme teknikleri, renk, desen ve kompozisyon özellikleri başlık örnekleri sahiplerinden alınan bilgilerle tespit edilmiştir.

BULGULAR

Dörtdivan İlçesi'nde Başa Bağlanan ve Takılan Geleneksel Giysi Parçaları

Dörtdivan ilçesinde geleneksel kadın giyiminde başta çeki sarılı altınlı fes ve başörtüsü olarak çember kullanıldığı belirtilmektedir (Şekil 6).

Fes; Yöre halkı geçmişte çuha kumaştan kalıpla şekillendirilmiş tepe kısmı püsküllü fesler kullanıldığını söylemektedir. Günümüzde ise gelin almanın ertesi günü duvak günü denilen günde fes giyilmektedir. Yün iplikle sık iğne örme tekniği ile yapılan fesler, yuvarlak tepe ve ince uzun yan parça olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Fes sert durması için örüldükten sonra kolalanmaktadır. Fes'in alın kısmına yazmadan "çeki" denilen örtü sarılmaktadır. Çekinin uçları fesin arkasından içeri sokularak gizlenmektedir. Çekinin üzerine de alın altınları konulmaktadır. Alın altınları ailenin maddi durumuna göre sayısı değişen kırmızı kurdeleye dizilen küçük altın liralardan oluşmaktadır. Eskiden fesin üzerinde üç adet altın para varsa buna "baskuluklu fes" denildiği belirtilmektedir. Fes nişanlanınca takılmakta ve ölene kadar çıkarılmamaktadır. Fes üzerine çember örtülmektedir. Ancak genç kızlar fes takmamaktadırlar (Şekil 1).

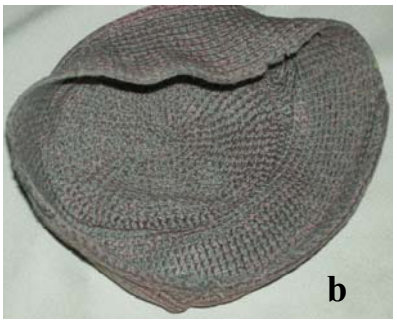

Şekil 1. Fes, önden görünümü(a), fesin içi (b)

Şekil 2. Fes ve çeki **Şekil 3.** Çeki'nin fes'e bağlanması

Çeki; Genellikle kırmızı rengin tercih edildiği çeki tülbent, yazma türünde kumaştan yapılmış başörtüsünün fes'in alın kısmına bağlanması ve uçlarının fesin içine saklanması ile kullanılan bir örtüdür. Çekinin üzerine sayısı maddi duruma bağlı olarak altın paralar takılmaktadır (Şekil 2,3).

Baş altınları; Kırmızı kurdele ya da bükülmüş ince kumaş'a aralılarla geçirilen altın liralar fes'in alın kısmına, çeki üzerine yerleştirilmekte ve arkadan bağlanmaktadır (Şekil 4).

Çember; Pamuk ipliği ile bez ayağı tekniğiyle yapılan kare formundaki dokuma parçası üzerine ipek iplik ile suzeni (zincir işi) tekniğiyle işlenen bir başörtüsü çeşididir. Başörtüsünün yöredeki adı "çember"dir. Genellikle başörtüsünün merkez kenar ve köşelerinde yer alan motifler bitkisel ve geometrik motiflerden oluşmakta ve çoğunlukla yeşil, turuncu ve sarı ipek ipliklerle işlenmektedir. Çember başörtüsünün kenarları isteğe bağlı olarak saçak, püskül, firkete oyası ya da Kastamonu çarşaf bağlama tekniği ile temizlenmekte ve süslenmektedir. Günümüzde çember'in püsküllerinde sim iplik kullanılmaktadır. Çember çene altından dolanarak başın tepesinde bağlanmaktadır (Şekil 5,6).

Örtme; Pamuk dokuma düz beyaz renkli başörtüsüdür. Kına gecesi gelinin başına örtülerek kınası yapılmaktadır. Örtme üzerine ise al konmaktadır. Ayrıca dışarı çıkarken de örtme bağlanmaktadır. Çarşıya ya da köyden köye giden kadınlar başlarına örtme örtmektedirler.

Şekil 4. Baş altınlarının fes'e yerleştirilmesi

Şekil 5. Çember (başörtüsü)

Şekil 6. Dörtdivan İlçesi kına gecesi başlığı

Kıbrısçık İlçesi'nde Başa Bağlanan ve Takılan Geleneksel Giysi Parçaları

İlçede kullanılan kadın kıyafetlerinde baş süslemesi olarak, fes, tepelik (taka), çeki, çevre, çember veya nakışlı yazma kullanılmaktadır. Üzerine tepelik dikilen fesin etrafına çekinin bağlanması ve örtünün örtülmesi ile baş süslemesi tamamlanmaktadır. (Şekil 14,16).

Fes: Fes kırmızı renkli keçe kumaştan tek parça olarak kalıba germe tekniği ile yapılmaktadır. Fesin yanak bölgesine gelen kısımlarından 10cm. uzunluğunda 1cm. genişliğinde bezden dikilmiş çenede bağlamak için "çene bağı" denilen bir uzun şerit dikilerek kullanılmaktadır (Şekil 8). Fes'in alına gelen bölümüne bir sıra oluşturacak şekilde 20 ile 30 arasında beşerli, onarlı altın paralar dizilmekte ve altın sırasını ortalayacak şekilde bir tane 20'lik altın para dikilmektedir.

Tepelik: Kadın fesleri üzerine dikilen veya doğrudan doğruya saç üzerine yerleştirilen tepelik, çoğunlukla gümüşten ya da altından yapılan bir baş süslemesidir. Fesi tamamen ya da kısmen örten tepelikler çoğunlukla düz, kubbeli ya da tas biçiminde yapılmaktadır. Ayrıca bu tepeliklerin üzeri çeşitli şekillerde süslenmektedir. Kıbrısçık'ta gümüş tepelik kare formunda olup kenar uzunluğu 13cm ve kalınlığı 1cmdir. Tepeliğin üzeri kabartma tekniği ile bitkisel desenlerle süslendiği görülmektedir. Tepeliğin önünde, tepeliğin yapıldığı madenlerden oluşan zincirler ve bu zincirlere bağlı ekonomik güce göre değişen üçerli altın ve gümüş paralardan oluşan süs takıları bulunmaktadır. Tepeliğin önünden sarkan zincirler özgürlüğü ve bağımsızlığı ifade ederken, ucundan sarkan paralar bolluk ve bereketi ifade ettiği söylenmektedir (Şekil 9,10).

Takka: Değişik motiflerde dövme olarak yapılan gümüş tepeliğin fes üzerine dikilmesi ve çekinin fes etrafına bağlanmasından oluşan baş giysisinin bütünüdür. Takka çuha fes üzerine dikdörtgen biçimde hazırlanmış gümüş tepelik ve çekinin dikilmesi ile yapılmaktadır. Çeki oyasızdır ama oyalı olanları da bulunmaktadır. Kıbrısçık İlçesinde genç kızların ancak evlendikten sonra takka takabildikleri belirtilmektedir (Şekil 11).

Şekil 8. Fes **Şekil 9.** Tepelik

Şekil 10. Tepelik ve fes **Şekil 11.** Takka ve tepelik

Çeki: Kırmızı renkli olan al çekinin kullanım amacı fesi tutmaktır ve yörede çekiye "al çeki" de denmektedir. Genellikle ipekli kumaştan yapılmaktadır. Geçmişte yanlardan kâkül çıkarıldığı, arkada ise çok örgülü saçlar olduğu söylenmektedir. Çeki, ipekli veya pamuklu el dokuması kumaştan yapılmaktadır. Çeki fes'in üzerine gelinler tarafından bağlanmaktadır. Fes'in ön kısmını kapatacak biçimde katlanarak iki ucu takkanın arkasından bağlanmaktadır ve böylece takkanın baştan düşmesi engellenmektedir. Kıbrısçık'da kızlar "dallı çeki" adında etrafında çiçek olan çekileri takmaktadırlar ama çeki katlandığı için çiçekleri görülmemektedir. Yörede gelinler kırmızı çeki kullanırken kızlar bordo renkli dallı çeki adında etrafında çiçek olan fakat katlandıklarında çiçekleri görülmeyen çekileri kullanmaktadırlar. Geçmişte gelinlerin düğünlerinde başlarına örtülen ipekli saten kumaştan hazırlanan kırmızı tütekleri düğünden sonra üçgen olarak ikiye bölerek, çeki olarak kullandıkları belirtilmektedir. Günümüzde üçgen formundaki çekiler kendi etrafında katlandıktan sonra önde alından, arka enseye kadar fesin etrafından dolandırılarak, arkadan çapraz olarak geçirilmekte ve önde çene altında bağlanmaktadır (Şekil12).

Şekil 12. Çeki'nin genel görünümü (a), çeki'nin kullanımı (b).

Çember: Çemberler ince pamuk ya da ipek dokumalardan kare biçiminde örtülerdir. Çemberlerin kenarlarına isteğe bağlı olarak oya, boncuk, saçak ve püskül yapılabilmektedir (Önder 1998,52). Daha çok yaşlı kadınlar tarafından kullanılan çember, üçgen şekilde

katlanarak iki ucu çene altından dolaştırılıp tepeliğin üzerinden bağlanmakta veya tepeliğin altından yüzün sol veya sağ tarafından sıkıştırılmaktadır. Örnekte görülen çember, pamuklu kumaştan, bez ayağı dokuma tekniği ile yapılmıştır. Kare formundaki başörtüsünün üzeri ipek iplikle suzeni tekniği kullanılarak geometrik veya bitkisel motiflerle süslenmiştir (Şekil 13). Pamuklu ve ipekli dokumadan üretilen çemberlerin üzeri ipek iplikle işlenmekte ve üçgen formda katlanarak iki ucu çene altından dolandırılarak tepeliğin üzerinden bağlanarak kullanılmaktadır. Bir diğer yöresel kullanım şekli ise başa örtülen çember yüzün sağ veya sol tarafına sıkıştırılmasıdır.

Nakışlı yazma (Çember): Beyaz renkte pamuklu veya el dokuması kumaş üzerine kanaviçe işlenerek kullanılan başörtüsüdür. Genellikle çiçek motifleri kullanılır. Nakışlı yazmanın çevresi firkete veya tığ ile yapılan oyalarla çevrilidir. Nakışlı yazmada kullanılan çiçek desenlerinin adları; kabak çiçeği, mozak gülü, karanfil vb. dir. Nakışlı yazma üçgen şeklinde katlanarak iki ucu çapraz çene altından geçirilerek gümüş tepeliğin üstünden bağlanır. Diğer bağlama şeklinde yaşlılarda çene altında bir ucun diğer uca sıkıştırılması şeklindedir. Kıbrısçığın bazı bölgelerinde çember yerine çeşitli motiflerle işlenen ve kenarları pul oyalı olan nakışlı yazmanın kullanıldığı dikkati çekmektedir. Kare formda, çiçek desenli ve kenarları pullu oyalı olan çevreler kızlar tarafından kullanılmaktadır. Üçgen biçiminde katlanan çevre, en geniş yeri başın tepe kısmına gelecek şekilde yerleştirilerek çene altından dolanarak ve başın üstünde bağlanarak kullanılmaktadır (Şekil 15).

Tel Kırma: Tel kırma işlemeli çemberler kullanılmaktadır. Çemberler açık biçimde takkanın üzerine oturtulmaktadır. Yanlara sarkan iki ucu ensede iğne ile tutturulmaktadır. Bunun yanı sıra açık bırakarak da kullanılmaktadır (Şekil 17).

Şekil 13. Çemberin genel görünümü

Şekil 14. Kıbrısçık İlçesi Gelinbaşı

Şekil 15. Nakışlı yazmanın genel Görünümü

Şekil 16. Kıbrısçık İlçesi Geleneksel Kadın Başlığı

Şekil 17. Tel kırmanın genel görüntüsü

Mudurnu İlçesi'nde Başa Bağlanan ve Takılan Geleneksel Giysi Parçaları

Mudurnu ilçesinde geleneksel kadın giyiminde başta çeki sarılı altınlı fes ve başörtüsü olarak al ve üzerine de iğne oyası ile yapılmış gelin tacı takılmaktadır (Şekil 22).

Fes: Mudurnu yöresinde yün fes kullanılmaktadır. Fes tığ ile bordo renkli yünden sık iğne tekniği ile örülerek yapılmaktadır. Ayrıca çuha kumaştan yapılanları da bulunmaktadır. Şekil 18'de görülen fes'in tepesi floş iplik ile kenar kısmı ise kutnu kumaş ile kaplanmıştır. Fes'in alın kısmına yan yana sıralanmış sarı paralar dikilmiştir. Fesin içi karton ile sertleştirilmiş, alt kısmında kordon ilik ile çene bağı yapılmıştır. Fes yörede evli kadınlar ve yeni gelinler tarafından kullanılmaktadır (Şekil 18).

Çeki: Fes'in üzerine bağlanan üçgen kumaştır. Çeki olarak, şifon, krep, saten gibi parlak ve kaygan kumaşlar kullanılmakta ve kenarlarına iğne oyası yapılmaktadır. Fesin alın kısmındaki altınların üstüne çeki bağlanmaktadır (Şekil19).

Al (Çatkı): Evli kadınların kullandığı bir örtüdür. Kırmızı ipek, şifon ya da krep üzerine pullarla işlenmektedir. Kenarlarında sarı simden oya veya firkete ile pullu oyalar yapılmaktadır. Örnek'de hazır sim harç kullanılmıştır. Pullarla ay yıldız ve güneş motifi işlenmiştir (Şekil 20).

Gelin Tacı: İpek, ibrişim vb. bükümlü ya da bükümsüz renkli ipliklerin, tığ, firkete, mekik, iğne vb. araçların yardımıyla düğümlenerek örüldüğü düz veya üç boyutlu süslemelere "oya" denmektedir (Sürür 1983, 11). İğne oyalarında temel araç olarak iğne, yardımcı araç olarak tığ ve firkete kullanılmakta ve ipek ya da pamuk ipliği ile yapılmaktadır. Şerit halinde hazırlanan iğne oyaları tel üzerine sarılarak taç şekline getirilmektedir. Mudurnu ilçesinde genç kızların başlarına bu iğne oyası ile yapılan ve "gül" adı verilen gelin tacı taktıkları, gelinlerin ise fes ve alın üzerine "gül taktıkları belirtilmektedir (Şekil 21).

Şekil 18. Mudurnu İlçesinde kullanılan fes'in önden görünümü (a), fesin içi (b)

Şekil 19. Çeki

Şekil 20. Al (çatkı)

Şekil 21. Gelin tacı

Şekil 22. Mudurnu İlçesi Gelin başı

SONUÇ:

Folklorun konuları arasında yer alan geleneksel başlıklar Bolu ili ve İlçelerinin gösterişli maddi kültür ürünleridir. Geleneksel kadın başlıkları insanın içinde yaşadığı zamana, topluma, gelenekler ve zevkler göre biçimlenmektedir.

Günümüzde Bolu ili ve ilçelerinde yöresel kıyafet ve başlıklar sandıklarda yer almakta ancak özel günlerde giyilmekte ve halkın yaşantısında geçmişin gelenek ve görenekleri kısmen de olsa sürmektedir. Modern toplum hayatının yaygınlaşması, yaşam şartları, kullanım kolaylığı gibi pek çok sebeple eski anlam ve önemini yitirmiş ve kaybolmaya yüz tutmaktadır.

Maddi kültür varlıklarımızdan biri olan geleneksel kadın başlıkları, moda olgusu, değişiklik arama isteği, teknolojik gelişmeler, yaşam koşulları vb. nedenlerle hızla yok olma tehlikesi ile karşı karşıyadır. Toplumun kültürünü, gelenek ve göreneklerini, yaşam biçimini simgeleyen ve tanıtan kadın başlıklarının incelenmesi ve belgelenmesi gelecek kuşaklara tanıtılması açısından önem taşımaktadır.

Bu nedenle daha fazla geç kalınmadan yörelere gidilerek doğru bilgilere yerinde ulaşılması ve araştırma, belgeleme çalışmalarına ağırlık verilmesi, kaybolmaya yüz tutmuş bu kültür değerlerinin araştırılması günümüze ulaşılabilen örneklerinin tespit ve muhafaza edilmesi, sistemli olarak incelenmesi gerekmektedir. Yapılan bu çalışmanın konuya ilgi duyan ve bu alanda çalışanlara katkı getireceği umulmaktadır.

Kaynaklar

ERDEN, A., (1998).**Anadolu Giysi Kültürü**. Ankara.

ÖNDER, M., (1998). **Antika Eski Eserler Kılavuzu**. Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul.

ÖZDEMİR, K. S., (2006). " Bolu-Kıbrısçık Yöresi Geleneksel Gelin Giysileri." Folklor ve Edebiyat Dergisi 454 189-193.

SÜRÜR, A., (1983). "Ege Yöresi Kadın Giyiminde Geleneksel Toplumsal ve İnançlara dayalı Öğeler ve Günümüzde Yaşayan Yerel Örnekleri", II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, Maddi Kültür, 227-235, Ankara.

TANSUĞ, S., (1976). "Türk Kadın Başlıkları." Sanat Dünyamız Dergisi 7: 52-64.